

Милан Стевановић, Милош Филиповић

Народна књижевност није добила своје име само по томе што је настала у народу, већ и због тога што је одраз начина живота српског народа кроз векове. Кроз њу наслеђујемо како је живео српски народ, чему се дивно, чега плашио, против чега је устајао, кога је славио, због чега туговао...

УСМЕНА ТРАДИЦИЈА МЕДВЕЂЕ

Будућност припада онима који се најдаље и најдуже сећају прошлости.

Фридрих Ниче

www.tomedvedja.org.rs

туристичка организација општине Медвеђа

ТУРИСТИЧКА
ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ
МЕДВЕЂА

УСМЕНА ТРАДИЦИЈА
МЕДВЕЂЕ

ИЗДАВАЊЕ ОВЕ ЗБИРКЕ
ФИНАНСИРАЛО ЈЕ
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И
ИНФОРМИСАЊА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

МЕДВЕЂА, 2017.

Усмена традиција Медвеђе

Милан Стевановић

Милош Филиповић

**УСМЕНА ТРАДИЦИЈА
МЕДВЕЂЕ**

Рецензија

Др Александар Павловић

Уредник

Етнолог Далибор Пешић

Главни и одговорни уредник

Ристић Љубиша

Издавач

**Туристичка организација
општине Медвеђа**

Јабланичка 65

Медвеђа

За издавача

Љубиша Ристић

Штама

Графички атеље Филиповић

Дурмиторска 34

16000 Лесковац

Тираж: 500 примерака

Туристичка организација
општине Медвеђа

**РЕЧ О УСМЕНОЈ
ТРАДИЦИЈИ МЕДВЕЂЕ**

Усмена традиција представља важан део културе како народâ у целини, тако и људи одређеног краја, што је случај и са подручјем општине Медвеђа. Све до друге половине двадесетог века, велика већина становништва на Балкану била је неписмена, и стога су људи своје уметничке, културне и друге садржаје и потребе исказивали кроз усмене песме. За разлику од писане књижевности, усмена традиција је, најпре,

а. нестална односно флуидна; будући да настају у друштву које не познаје концепт фиксираних текста на какав смо навикли из писане књижевности, усмене песме су подложне промени, имају мноштво

Туристичка организација
општине Медвеђа

Усмена традиција Медвеђе

локалних варијаната и задржавају као сталну особину само основне мотиве и контуре садржаја (рецимо женидба Марка Краљевића у епским, односно насилна удаја за богатог али старијег мужа или однос снаја-свекрва у лирским песмама), док су конкретни стихови подложни делимичној, али сталној промени практично приликом сваког извођења,

б. анонимна, јер је стварају генерације непознатих извођача у усменој култури у којој не постоји концепт аутора и оригиналног ствараоца, већ се сматра да је творац одређене песме или приче традиција, а појединачни извођачи нису „писци“ или „творци“ већ само настављачи те традиције, и

в. синкретичка или свеобухватна; иако ми данас

Туристичка организација
општине Медвђа

Усмена традиција Медвеђе

усмене песме, приче и друге форме описујемо као усмену књижевност, важно је истаћи да се појам књижевности у смислу посебне уметности која има своју аутономију и институције – издаваштво, писце, критичаре и читаоце, награде и слично, веома разлику од усмене културе. Усмене творевине су део читаве културе и прожима све облике друштвеног живота у традиционалној заједници; одговарајуће народне песме прате како најважније тзв. „ритуалне прелаза“ у животу појединца, као што су рођење, свадба и смрт односно сахрана, тако и све друштвене и календарске појаве на дневном и годишњем нивоу, попут успаванки, љубавних и песама о раду, а нарочито обредних песама какве су лазарице, коледарске, вучарске, додолске, божићне и друге песме.

Туристичка организација
општине Медвђа

Усмена традиција Медвеђе

* * *

Усмена традиција општине Медвеђа је вишеструко занимљива и заслужује ближе интересовање. Медвеђа је крај који од памтивека насељавају различите етничке скупине – Срби, Црногорци, Албанци и Роми, а међусобна блискост ових традиција уопште а посебно на подручјима где су оне вековима живеле заједно још увек је недовољно изучена. Усмена традиција Медвеђе може се посматрати у општем смислу као део подручја горње Јабланице, које је најпознатије по лирским и обредним песмама, чије записе имамо још од краја деветнаестог века. Уз њих, из релативно новијег периода који почиње с ослободилачким ратовима од последњих деценија деветнаестог

Туристичка организација
општине Медвђа

Усмена традиција Медвеђе

и првих деценија двадесетог века, јављају се и хајдучке песме, и то углавном о локалним хајдучким вођама и дружинама. Најзад, у овом новијем добу долази и до процвата епске традиције, коју махом негују досељеници из Црне Горе од деветнаестог века наовамо. У том сегменту који је традиционално мање био изражен неголи у тзв. планинским динарским пределима централног Балкана, у општини Медвеђа негује се и класична гусларска традиција, углавном познате песме из збирки Вука Караџића и новокомпоноване песме о новијим догађајима, а онедавно у овом крају постоји и гусларско друштво чији је циљ очување и неговање ових традиција. Усмена традиција овог краја угрожена је у данашњем времену писмености и електронском односно технолошком добу, у ком нестају обичаји и обреди који су је

Туристичка организација
општине Медвђа

Усмена традиција Медвеђе

пратили а замиру планинска села у којима се она неговала. Ипак, усмена традиција Балкана, па и овог подручја, показала се истрајнијом него што су то предвиђале нека апокалиптичне теорије о нужном нестанку усмене културе са појавом писмености у друштву. Локалне институције попут гусларских и фолклорних друштава, колективни локални обреди или породичне славе, остају важна места и догађаји у животу заједнице, фамилије и појединаца у којима усмена традиција овог краја и данас има своје истакнуто место.

Др Александар Павловић

Туристичка организација
општине Медвђа

ОВАКО НАС ЗОРА НАШЛА

Зора нашла,
Овако нас зора нашла,
зора нашла,
Овако нас зора нашла,
око чаша,
За остале око чаша,
око чаша,
За остале око чаша,
ту ракију,
Здравте, здравте ту ракију,
ту ракију,
Здравте, здравте ту ракију,
да попију,

Туристичка организација
општине Медвђа

Хоће браћа да попију,
да попију,
Хоће браћа да попију.

ДРАГОГ САМ ЧЕКАЛА

Сву ноћ сам сеђела
сву ноћ сам сеђела,
косе сам чешљала
косе сам чешљала,
драгог сам чекала
драгог сам чекала.

Туристичка организација
општине Медвђа

КИЋЕНО, КИЋЕНО

Кићено, кићено
небо звездама,
кићено, кићено
небо звездама
широко, широко
поље овцама,
широко, широко
поље овцама,
овцама, овцама
хема чобана
овцама, овцама
нема чобана,
сем једно,

Туристичка организација
општине Медвђа

Усмена традиција Медвеђе

Сем једно,
Лудо Радојче
Сем једно,
Сем једно,
лудо Радојче
и оно, и оно
глуво заспало
и оно и оно
глуво заспало.

Туристичка организација
општине Медвђа

ОВЦЕ ЧУВА БЈЕЛА БУЛА

Овце чува бјела була
Дунаву их окренула,
овце чува бјела була
Дунаву их окренула
Дунаву их окренула
на воду се огледнула,
на воду се огледнула,
сама себи говорила,
сама себи говорила,
боже мили лапа ли сам,
благо оном чија ли сам,
боже мили дивна ли сам,
благо оном чија ли сам,

Туристичка организација
општине Медвђа

Усмена традиција Медвеђе

благо оном ко ме љуби

и чији ме гризу зуби

благо оном ко ме љуби

и чији ме гризу зуби.

Туристичка организација
општине Медвђа

ИДЕМ ШОРОМ

Идем шором
сриједа је,
сретох цуру сиједа је
идем шором
сриједа је,
сретох цуру сиједа је
нит је згодна,
нит је груба,
ђавољега нема зуба
нит је згодна,
нит је груба,
ђавољега нема зуба
ој бога ти

Туристичка организација
општине Медвђа

Усмена традиција Медвеђе

цуро фина

КОЛКО ИМАШ ТИ ГОДИНА

ОЈ БОГА ТИ

цуро фина

КОЛКО ИМАШ ТИ ГОДИНА

ЖИВОТА МИ

сва три брата

рођена сам турског рата

ЖИВОТА МИ

сва три брата

рођена сам турског рата.

Туристичка организација
општине Медвђа

**ИЗВОРНА ИЗ ГОРЊЕ
ЈАБЛАНИЦЕ**

Ој ђевојко из Медвеђе
пољубим те међу веђе,
ој ђевојко из Медвеђе
пољубим те међу веђе,
ој Ђевојко из Тулара
љубавнице моја стара,
ој Ђевојко из Тулара
љубавнице моја стара,
љубавнице шест мјесеци
јеси моја сад ми реци,
љубавнице шест мјесеци
јеси моја сад ми реци?

Туристичка организација
општине Медвђа

Ој ђевојко из Спонаца
платићеш ми код оваца,
ој ђевојко из Спонаца
платићеш ми код оваца,
од Медвеђе па до Спонца
мрсићу ти неће конца,
од Медвеђе па до Спонаца
Мрсићу ти неће конца,
ој ђевојко из Боровца
узми будак уби оца,
ој ђевојко из Боровца
узми будак уби оца,
уби оца, уби мајку
ајде са мном на игранку
уби оца, уби мајку

ајде са мнош на игранку.

Ој ђевојко из Петриља

што мом срцу не даш Мира

ој ђевојко из Петриља

што мом срцу не даш Мира.

Ој ђевојко из Шилова

узми буквар учи слова,

ој ђевојко из Шилова

узми буквар учи слова,

кад научиш прво слово

ћерај овце низ Шиново,

кад научиш прво слово

ћерај овце низ Шиново.

Ој ђевојко из Сјарине

ала имаш очи fine,

ој ђевојко из Сјарине
ала имаш очи fine,
очи fine, плаве боје
Милијана злато моје
очи fine, плаве боје
Милијана злато моје.
А Тулару што припада
Ништа ми се не допада
А Тулару што припада
ништа ми се не допада,
већ кисела вода хладна
и по нека цура млада,
већ кисела вода хладна
и по нека цура млада.

**СИНОЋ САМ ТЕ САЊО
МИЛА**

Синоћ сам те сањо мила

била си ме загрлила,

синоћ сам те сањо мила

била си ме загрлила.

А те твоје косе плаве

бјеху мени око главе,

а те твоје косе плаве

бјеху мени око главе.

Пробудим се тебе нема

опет ми се задријема,

пробудим се тебе нема

опет ми се задријема,

Усмена традиција Медвеђе

да се нисам пробудио
од среће бих полудио,
да се нисам пробудио
од среће бих полудио.

Туристичка организација
општине Медвђа

ПЈЕВАЈ МАРО

Пјевај Маро,
пјевај Маро,
јагње моје мало
јагње моје мало,
по мање ћеш,
по мање ћеш
кад код мене доћеш
кад код мене доћеш.
помињаћеш,
помињаћеш,
материне овце
материне овце
и уз овце
и уз овце
своје ђевојање
своје ђевојање.

ВРИЈЕМЕ ЈЕ КУЋИ ПОЋИ

Велико је доба ноћи
јел вријеме кући поћи,
велико је доба ноћи
јел вријеме кући поћи,
али кући доћ до зоре
кад код жене други оре,
али кући доћ до зоре
кад код жене други оре.

**ЗНАШ ЋЕВОЈКО ОНОГ
ДАНА**

Оног дана,
знаш ћевојко, оног дана
Оног дана,
знаш ћевојко, оног дана
Од Медвеђе
од Медвеђе, до Гајтана
Од Медвеђе
од Медвеђе, до Гајтана
разговоре,
проводисмо разговоре
разговоре,
проводисмо разговоре

**КОЛИКА ЈЕ ОВА ДУГА
ЗИМА**

Колика је ова дуга зима

Лале моје

све сам сузе

у јаглук савила

Лале моје

у јаглук савила

све молећи

мојој старој мајци

Лале моје

мојој старој мајци

да ме ове

зиме не удају

Лале моје
зиме не удају

ове зиме,
а ни догодине

Лале моје
па ни догодине,
па ни треће,
ђе ми срце неће

Лале моје
ђе ми срце неће,
а четврте
побјећ ћу јој сама,

Лале моје
побјећ ћу јој сама
оставићу отворена врата,

Туристичка организација
општине Медвђа

Усмена традиција Медвеђе

Лале моје
отворена врата,
нака знају
побјегла је Ката,
Лале моје
побјегла је Ката.

Туристичка организација
општине Медвђа

**ЗАПЈЕВАЈМО СЛОЖНО
ОЋЕ**

Ми смо браћа
с оних крша,
ми смо браћа
с оних крша,
сиви соко ђе лепрша
сиви, сиви соко ђе лепрша,
ђе се шарке легу гује
ђе се, ђе се шарке легу гује,
ђе се наша пјесма чује
ђе се, ђе се наша пјесма чује,
запјевајмо сложено овђе
запје, запјевајмо сложено овђе,

Усмена традиција Медвеђе

помого нам свети Ђорђе,
помо, помого нам свети Ђорђе

свети Ђорђе и Илија
свети, свети Ђорђе и Илија,
и Острошки Василија
и О, и Острошки Василија.

Овако нам Бог помога
ова, овако нам Бог помога
у колиби ђеда мога
у ко, у колиби ђеда мога.

Туристичка организација
општине Медвђа

ТАЈНО МОЈА

Тајно моја како мога
вољет мене па другога?

Тајно моја како мога
вољет мене па другога?

Вољела ме, не вољела
због мене си обољела,
вољела ме, не вољела
због мене си обољела

**КО ТИ КОСЕ ПОМРСИО
ЈЕЛО**

Ко ти косе помрсио Јело?

Ко ти лице обљубио бјело?

Ко ти косе помрсио Јело?

Ко ти лице обљубио бјело?

Ај не лажи, право кажи нани,

камо теби са грла ђердани?

Ај не лажи, право кажи нани,

камо теби са грла ђердани?

Синоћ сам се уз јоргован пела

запе грана за врх Јоргована,

синоћ сам се уз јоргован пела

запе грана за врх Јоргована,

запе грана за врх Јоргована

искида ми са грла ђердна

запе грана за врх Јоргована,

искида ми са грла ђердна.

А што су ти њедра раскопчана,

мора да си била код Драгана?

А што су ти њедра раскопчана,

мора да си била код Драгана?

Што ти пламен у образе бије,

лепа Јело кад врућина није?

Што ти пламен у образе бије,

лепа Јело кад врућина није?

ДЕЛИ РАДИВОЈЕ

Гором иде, гором иде
дели Радивоје, дели Радивоје

гором, гором, гором иде

дели Радивоје,

дели Радивоје

Јој гором иде, јој гором иде

гора се пролама,

гора се пролама,

Јесил жењен, јој јеси жењен

дели Радивоје

дели Радивоје

Јесил, јесил, јесил жењен

дели Радивоје

Туристичка организација
општине Медвђа

Усмена традиција Медвеђе

дели Радивоје

Нисам жењен, јој нисам жењен

а шта ће ми жена

а шта ће ми жена

Хајдуцима, јој хајдуцима

жене не требају

жене не требају

Хајду, хајду, хајдуцима

жене не требају

жене не требају

Кад требају, јој кад требају

они отимају, они отимају

Кад тре, кад тре, кад требају

они отимају, они отимају.

Туристичка организација
општине Медвђа

ЋЕРАЈ ОВЦЕ

Ћерај овце
од горе ђевојко
од горе ђевојко,

Украшћу ти,
по најбоље овце,
по најбоље овце,

Па најпошље
и тебе ђевојко
и тебе ђевојко.

**ЧУВАМ ОВЦЕ ИСПОД
БАЊСКЕ ЛУКЕ**

Чувам, чувам овце
испод бањске луке

око, око мене

падају јабуке

Чувам, чувам овце
испод бањске луке

око, око мене

падају јабуке

Ја по, ја познајем

из чије су руке

баца, баца Раде

из краљеве гарде
ја по, ја познајем
из чије су руке
баца, баца Раде
из краљеве гарде

Доша, дошао је
на одсуство Раде
па, па он гледа
чобанице младе,
Доша, дошао је
на одсуство Раде
па, па он гледа
чобанице младе

А на, а највише
поглеђује мене
хоће, хоће моје
уснице румене
а на, а највише
поглеђује мене
хоће, хоће моје
уснице румене.

ЈАНО, ЈАНО

Чувам овце три године

Јано, Јано

Чувам овце три године

Еј Бојано

Ником штете не учиних

Јано, Јано

Ником штете не учиних

Еј Бојано

Враг донесе три девојке

Јано, Јано

Враг донесе три девојке

Еј Бојано

Једна свира две играју

Туристичка организација
општине Медвђа

Усмена традиција Медвеђе

Јано, Јано

Једна свира две играју

Еј Бојано

Па ми очи завараше

Јано, Јано

Па ми очи завараше

Еј Бојано

Попу просо поараше

Јано, Јано

Попу просо поараше

Еј Бојано.

Туристичка организација
општине Медвђа

**ЂЕВОЈКО ЗЛАТНА
ЈАБУКО**

Ђевојко, Ђевојко

златна јабуко

Ђевојко, Ђевојко

златна јабуко

Тако ти, тако ти

неба и земље

Тако ти, тако ти

неба и земље

Волиш ли, волиш ли

кога већ мене

Волиш ли, волиш ли

кога већ мене

Туристичка организација
општине Медвђа

ИГРА КОЛО НА ЛИВАДИ

Игра коло на ливади

на зеленој трави

на зеленој трави

У то коло ђевојчица

бјела и румена

бјела и румена

Отуд иде младо момче

на коња зелена

на коња зелена

Усмена традиција Медвеђе

Бог помого ђевојчице

бјела и румена

бјела и румена

Бог помаже младо момче

на коња зелена

на коња зелена

Туристичка организација
општине Медвђа

**СУНЦЕ МИ СЕ КРАДОМ
КРАДЕ**

Еј сунце ми се крадом краде

хоће да зађе

а да, хоће да зађе

Еј упитајте ту ђевојку

хоћел да пође

а да, хоћел да пође

Еј жао јој је старе мајке

неће па неће

а да, неће па неће

Еј Мило јој је младо момче

хоће па хоће

а да, хоће па хоће.

ЗДРАВИ, ЗДРАВИ...

Здрави, здрави, ту ракију

хоће гости да попију,

Здрави, здрави, ту ракију

хоће гости да попију,

попи је бато, на дну је злато

попи је укап, на дну је дукат,

попи је бато, на дну је злато

попи је укап, на дну је дукат,

Ој ракијо рако

ја те волим јако,

а ти мене рако

водиш наопако.

Ој ракијо рако

Туристичка организација
општине Медвђа

ја те волим јако

а ти мене рако

водиш наопако.

Ти си мене водило

ђе је трње родило,

ти си мене водило

ђе је трње родило,

ти си мене ваљало

ђе је блато каљаво,

ти си мене ваљало

ђе је блато каљаво.

БЕКРИЈО ЛОЛО

Пио, непио
сви ме зову бекријо.

Пио, непио
сви ме зову бекријо.

Бекријо Лоло,
ко те не би воло,
Бекријо Лоло,
Ко те не би волио?
Ко те не би волио?
И код куће водио?
Ко те не би волио?
И код куће водио?

ГАРО МОЈА

Шта ли може бити Гари,
те јој овце чува стари?

Шта ли може бити Гари,
те јој овце чува стари?

Чува стари сваког дана,
Гара, Гара, негде сама.

Чува стари сваког дана,
Гара, Гара, негде сама.

Гаро, Гаро остаро сам,
познала ме не би ко сам.

Гаро, Гаро остаро сам,
Познала ме не би ко сам.

Сиједа ми расте брада,

Туристичка организација
општине Медвђа

Бил познала ко сам сада?

Сиједа ми расте брада,

Бил познала ко сам сада?

Гара, Гара, гром те гађо,

не но мене ђе те нађо?

Гара, Гара, гром те гађо

Не но мене ђе те нађо?

Ће те нађо, таквог скота

остави ме без живота.

Ће те нађо, таквог скота

остави ме без живота.

ОЈ ЋЕВОЈКО ПРЕКО РЕКЕ

Ој ђевојко преко реке
не волим те ја без неке.

Ој ђевојко преко реке
не волим те ја без неке.

Не волим те што се мора
но што љепшег нема створа.

Не волим те што се мора
но што љепшег нема створа

Ој ђевојко из Тулара
љубавнице моја стара,
ој ђевојко из Тулара
љубавнице моја стара,
љубавнице шест мјесеци

Туристичка организација
општине Медвђа

јеси моја сад ми реци?

Љубавнице шест мјесеци,

јеси моја сад ми реци?

Ој ђевојко из Медвеђе,

пољубим те међу веђе.

Ој ђевојко из Медвеђе,

пољубим те међу веђе.

Ој ђевојко Реткоцерко,

што ме гледаш попријeko?

Ој ђевојко Реткоцерко,

што ме гледаш попријeko?

Што ме гледаш ко крвника,

некадашњег љубавника.

Што ме гледаш ко крвника,

некадашњег љубавника.

**ИМА МАЈКА ДВЕ
ДЕВОЈКЕ**

Има мајка две девојке

Јој јади, јади

јој сузе, сузе

суђен ми био,

чим си ми мио,

жив мајци био

све због тебе ја погибох

ој дилбере мој

све због тебе ја погибох

ој дилбере мој

Обадвема једно име
једној Ката,
другој Злата,
јој јади, јади
јој сузе, сузе
суђен ми био
чим си мио
жив мајци био
све због тебе ја погибох
ој дилбере мој

А ја јадан леба гладан
Моме жељан
воде жедан,
како ћу се наканити

Туристичка организација
општине Медвђа

Усмена традиција Медвеђе

преко брда

преко доља

преко поља

у ливади к њој

а да, у ливади к њој

Обадве се разболеше

разболеше и умреше

гром, громи

муња меће,

На јуначке тавне ноћи

девојачке црне очи

ој јади, јади

ој сузе, сузе

суђен ми био

Туристичка организација
општине Медвђа

Усмена традиција Медвеђе

ЧИМ СИ МИ МИО
жив мајци био
све због тебе ја погибох
ој дилбере мој
све због тебе ја погибох
ој дилбере мој.

Туристичка организација
општине Медвђа

**ХОЋЕМО ЛИ ПИТИ ВОДЕ
ШТО ШЉИВОВЕ ГРАНЕ
РОДЕ**

Хоћемо ли пити воде,
што шљивове гране роде?

Хоћемо ли пити воде,
што шљи, што шљивове гране
роде?

Хоћемо ли пити пића?
Хоће, хоћемо ли пити пића?
Из подрума код Плавшића.

Из по, из подрума код
Плавшића.

Ој ракијо слатка, јака
ој ра, ој ракијо слатка јака,
сад си дошла пред јунака
сад си, сад си дошла пред
јунака.

Кад ракију не бих пио
кад ра, кад ракију не бих пио
све би шљиве повадио
све би, све би шљиве повадио.

Кад ракију не бих пеко
кад ра, кад ракију не бих пеко,
ја бих шљиве све посеко
ја бих, ја бих шљиве све
посеко.

Ој ракијо слатка мека
ој ра, ој ракијо слатка мека,
ко да те је жена пекла
ко да, ко да те је жена пекла,
жена пекла у потоку
жена, жена пекла у потоку,
па мирише на патоку
па ми, па мирише на патоку.

ЗА ДОМАЋИНА

Домаћине добри газда

ове госте немаш вазда.

Домаћине добри газда

ове, ове госте немаш вазда.

Но једанпут у годину

да дочекаш по стотину.

Но једанпут у годину

да до, да дочекаш по стотину.

Домаћине води реда

неко пије неко гледа,

домаћине води реда

неко, неко пије неко гледа.

ОЈ РАКИЈО

Ој ракијо,
двадес гради,
ој ра, ој ракијо
двадес гради,
тек ми срце,
сад проради
тек ми, тек ми срце
сад проради.

**СВЕ У ДОБРИ ЧАС И
ДОМАЋИНОВО ЗДРАВЉЕ,
ЧАША СЕ ПОДИЖЕ А
ЗДРАВИЦА НАЗДРАВЉА**

ЗДРАВИЦА ЗА СЛАВУ

Домаћине ове куће,
од вечерас у будуће,
славио славу,
славио,
славу не оставио,
на млађе је наставио.

Славу славио,
слава ти помагала.

Ко крсну славу славио
Бог га Свевишњи прославио,
ио ти крсни колач сломио
и крсне свијеће палио,
Господ га Свевишњи

Туристичка организација
општине Медвђа

Усмена традиција Медвеђе

и данашњи пост хвалио
ко ти за софром сидио
и за софром се гостио,
ко ти се за софром гостио,
честита и свијетла образа
по свету одио.

Туристичка организација
општине Медвђа

ЗДРАВИЦА ЗА СЛАВУ

На светоме мјесту,
по Христову закону,
у велики и добри час,
ноћас или данас како хоћеш,
брат домаћин софру поставио,
око софре браћу саставио,
кумове, пријатеље
и све доброжелитеље,
из подрума изнио
вина и ракију на пуну синију
пред поштену дружину,
па наточио руком десном
од Бога сретно.

Туристичка организација
општине Медвђа

Добри домаћине,
ђе славио ове године и
догодине,
многа љета и година
у здрављу и весељу
о ратлуку о милости до
старости.
Сунце нас гријало и по дану и
по ноћи,
а Свевишњи Господ
био на помоћи,
па кад нам Бог
и данашња крсна слава и Бог
помого
Нико нам никад, и ништа не
мого
Живели у здрављу.

Туристичка организација
општине Медвђа

ЗДРАВИЦА КУМУ

Није ово чаша
већ је ово купа.
О да знате људи
колико је скупа.
Ово ми је здравио
војвода свих војвода,
но је зато не дам ниједноме,
но сердару,
милу куму моме

**ЗДРАВИЦА
ДОБРОДОШЛИЦЕ**

Добро нам дошли гости мили,

У добру се поносили,

И за добро вазда пили.

Нека Вам срећа озари лице,

Бисто ко извор Јабланице,

Ко Вељу главу јутарње сунце,

Када планинске злати врхунце,

А ваша срећа благодна била

Ко топла Бањска купатила.

ЗДРАВИЦА

Помоз Боже,

и данашњи дане,

помоз Боже,

да зора сване.

Здравица је наше благо,

србима је господ дао,

и светитељ Српски Сава,

здравицу је подизао.

Наздравља се часном крсту,

домаћици и домаћину и

господу,

наздравља се кућном прагу и

огњишту,

Усмена традиција Медвеђе

наздравља се и онима
који данас помоћ ишту.

Ја ћу ову наздравити
за молитву вишњег с неба,
да нам помоћ сваку пружи
да све буде како треба.

Туристичка организација
општине Медвђа

ПАР РЕЧИ О ЗБИРЦИ

Пројекат „УСМЕНА
ТРАДИЦИЈА МЕДВЕЂЕ“
започет је 2015. године.

Пројекат је одобрен и
финансиран од стране
Министарства културе
Републике Србије.

Циљ пројекта јесте
истраживање, документовање
и текстуална транскрипција
усмених епских и лирских
обредних и обичајних песама
које се данас певају у општини
Медвеђа. Поред песама остала
је обичајна пракса
беседништва – „јавног говора“.
Наш циљ је био да културу
изворног беседништва

Туристичка организација
општине Медвђа

Усмена традиција Медвеђе

забележмо и сачувамо млађим генерацијама.

Један од најефикаснијих начина чувања нематеријалног наслеђа је сакупљање, документовање, архивирање и презентација .

Народне песме сакупљене кроз овај пројекат представља део документације која ће покушати да разјасни друштвене, политичке или културне процесе на просторима ове општине.

Етнолог Далибор Пешић

Туристичка организација
општине Медвђа

**НЕИЗМЕРНУ И СРДАЧНУ
ЗАХВАЛНОСТ ЗА
УСПЕШНОСТ
РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОЈЕКТА
АУТОРИ ДУГУЈУ:**

- ОПШТИНИ МЕДВЕЂА

**- ОПШТИНСКОЈ
БИБЛИОТЕЦИ „П.П.
ЊЕГОШ“ МЕДВЕЂА**

**- ЖИТЕЉИМА ОПШТИНЕ
МЕДВЕЂА**

**- ДРУГИМ ЉУДИМА КОЈИ
СУ ДАЛИ СВОЈ
ДОПРИНОС У
РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОЈЕКТА**

Туристичка организација
општине Медвђа

ЛИТЕРАТУРА

1. Туровић Д., **„ГОРЊА
ЈАБЛАНИЦА“**

(кроз историју), Завичајно
удружење „Горња Јабланица“,
Никола Николић, Крагујевац,
2002.

2. Перовић Д., **„ПЕРОВИЋИ
И РАДОВАНОВИЋИ“**

3. Стевановић М.,
**„САЧУВАНО ОД
ЗАБОРАВА“** друго допуњено
издање, Туристичка
организација општине
Медвеђа, Драгиша Николић,
Медвеђа 2014.

САДРАЖАЈ

1. Реч о усменој традицији Медвеђе	03
2. Овако нас зора нашла.....	09
3. Драгог сам чекала.....	10
4. Кићено, кићено	11
5. Овце чува бјела була.....	13
6. Идем шором	15
7. Изворна из Горње Јабланице.....	17
8. Синоћ сам те сањо мила	21
9. Пјевај Маро	23
10. Вријеме је кући поћи.....	24
11. Знаш ђевојко оног дана.....	25

Усмена традиција Медвеђе

12. Колика је ова дуга зима.....	26
13. Запјевајмо сложено ође	29
14. Тајно моја.....	31
15. Ко ти косе помрсио Јело	32
16. Дели Радивоје	34
17. Ћерај овце	36
18. Чувам овце испод бањске луке	37
19. Јано, Јано	40
20. Ћевојко златна јабуко	42
21. Игра коло на ливади.....	43
22. Сунце ми се крадом краде	45
23. Здрави, здрави.....	46
24. Бекријо Лоло	48

Туристичка организација
општине Медвђа

Усмена традиција Медвеђе

25. Гаро моја	49
26. Ој ђевојко преко реке	51
27. Има мајка две девојке	53
28. Хоћемо ли пити воде што шљивове гране роде	57
29. За домаћина.....	60
30. Ој ракијо	61
31. Здравница за славу	63
32. Здравница за славу	64
33. Здравница куму.....	67
34. Здравница добродошлице	68
35. Здравница	69
36. Пар речи о збирци	71
37. Литература	74

Туристичка организација
општине Медвђа

Усмена традиција Медвеђе

Туристичка организација
општине Медвђа